

Budapest
Pestszentlőrinc- Pestszentimre Önkormányzata

**Pestszentlőrinci
MOCORGÓ ÓVODA**

**HELYI PEDAGÓGIAI
PROGRAM**

1181. Budapest, Szélmalom u. 29- 31.
1181. Budapest, Petőfi u. 5.

Felülvizsgálva:

2017. november 7.

Budapest
2015.

1. NEVELÉSI ALAPELVEK, ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP

NEVELÉSI ALAPELVEINK

- A humanizmus és demokratizmus, mint eszmei alapérték, az emberi jogok és szabadság elvének tiszteletben tartása.
- A 3-7 éves gyermeket megillető különleges védelem az „én” tisztelete, másság elfogadása.
- A gyermek személyiségének teljes kibontakoztatására törekvés, egyéni fejlődési ütemének tiszteletben tartása és a sajátos nevelési igény figyelembevétel.
- Az óvoda segítő, példát mutató, harmóniát kialakító, kiegészítő szerepének biztosítása.
- Az ember és környezetének kapcsolata, védelme.
- A szülőföld szeretete, népünk hagyományainak ápolása, tiszteletben tartása

ÓVODAKÉP

Fentiekből kiindulva nevelőtestületünk határozott törekvése, hogy óvodánk az örömteli játszás, mozgás otthona legyen. Olyan nyugalmat, biztonságot sugárzó hely, ahol a gyermek szeretetre, megértésre, elfogadásra harmóniára, segítő szándékú, gyermek centrikus felnőttekre, talál.

Nevelésünk célja a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejleszthetőség figyelembevételével.

GYERMEKKÉP

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik az óvodai tevékenységek során nyitottakká, érdeklődőkké, tevékenyekké válnak. Segítségünkkel harmónikusan fejlődnek, megismerik önmaguk lehetőségeit, korlátait. Alkalmassá válnak az iskolai tanulmányok megkezdésére. Szem előtt tartva a sajátos nevelési igényű gyermekek közösségbe való beilleszkedését, családi nevelését, az enyhén értelmi fogyatékos és a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus vagy nem organikus okra visszavezethető enyhe rendellenességgel küzdő gyermekek integrálását.

Gondot fordítunk arra, hogy az integrálásban részt vevő gyermekeink minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez.

2. AZ ÓVODÁNK JELLEMZŐI

2.1. Környezeti jellemzők

Intézményünk összevont óvoda. Szélmalom utcai épületünk négy csoportos egység, harmincnégy éve épült, családi házas környezetben, parkos, ligetes területen fekszik. A Petőfi utcai épület 2004-ben ünnepte 100. születésnapját, mely az egykori Pusztaszentlőrinc első óvodája volt. Szintén négy csoportnak ad otthont. Műemlék jellegű, földszintes épület, forgalmas központban.

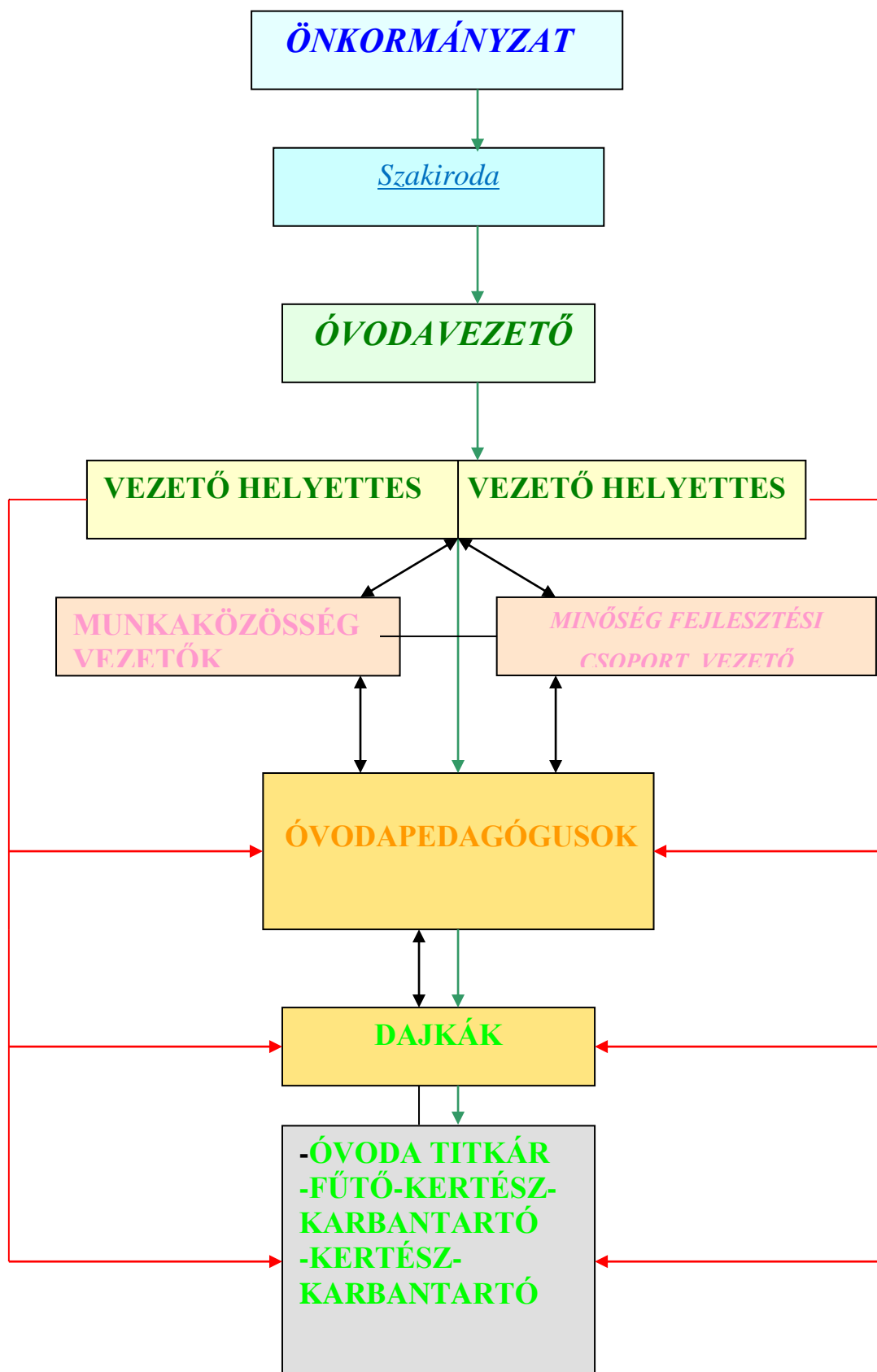
Gyermekeink nagy része kertés házból érkezik. Sokan jönnek hozzánk a tőlünk távolabb eső lakótelepről is. Vannak olyan gyermekeink a Petőfi óvodában, akiknek még a nagyszülei is nálunk nevelkedtek.

A hozzánk járó óvodások legtöbbször, teljes családban él. Több nagyszülő besegít az unokák nevelésében. A szülők igen leterheltek, munkahelyük általában távol esik a lakástól.

Anyagi létbiztonságuk érdekében, sok munkahelyi feladatot vállalnak még akkor is, ha ez plussz idővel jár. A munkanélküli szülők száma évenként változik. Az óvó nénik és a gyermekvédelmi felelősök figyelemmel kísérik a rossz körülmények között élő gyermekeket, s minden segítséget megadnak számukra.

Összevont óvodánk két épülete közel van egymáshoz (5 utca sarok). Így a testületnek szakmai programok tervezésénél nem jelent gondot, hogy melyik épület ad otthont az adott továbbképzésnek, vagy értekezletnek.

2.2 Szervezeti felépítés

<i>AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI</i>		
<i>1.sz. táblázat</i>		
<i>Az óvoda dolgozói</i>	<i>Jelenleg</i>	
<i>Pedagógus</i>	19 fő	
<i>Nevelést segítő dajka</i>	13,5 fő	
<i>egyéb munkakörben foglalkoztatottak</i>	3 fő	
<i>Munkatársak száma összesen</i>	35,5 fő	
<i>Az önkormányzat által foglalkoztatottak</i>	<i>Jelenleg</i>	
<i>Logopédus</i>	1 fő	1 fő
<i>Gyógytornász</i>	1 fő	1 fő
<i>Fejlesztő pedagógus</i>	1 fő	1 fő

2.3.Személyi, tárgyi feltételek

Valamennyi munkatárs modellértékű folyamatos együttműködése, összehangolt munkája a befogadó szellemiségű óvoda, az inkluzív nevelés kialakítása érdekében. Óvodánk légköre kiegyensúlyozott, nyugodt, harmonikus.

Az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők szakirányú végzettsége maximálisan segíti a helyi nevelési programok realizálását.

Valamennyi munkatársunk folyamatos együttműködése, összehangolt munkája, az előítélet mentesség jegyében zajlik, valamint az etnikai és migráns gyermekek nevelése is.

Az óvónő-dajka kapcsolat pozitívan hat a gyermek-dajka kapcsolat pozitív megvalósulására.

Az óvoda valamennyi dolgozója szem előtt tartja a gyermeket megillető alapvető jogok tiszteletét, szükségleteik kielégítését, a különbözőségek elfogadását, a sajátos kultúra világát, a sajátos nevelés célkitűzéseit.

A dolgozók kommunikációja, bánásmódja minta a gyermekek számára, értéket képvisel.

Felnőtt közösségünket a gyermek szeretet, empátia, elfogadás, segítő és megértő attitűd jellemzi.

Külső szakemberek bevonásával (orvos, védőnő, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógy-testnevelő), a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve látjuk el a speciális gondozó, prevenciós, korrekciós test-, lelki nevelési feladatokat.

Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Óvodánk épületeit, udvarait, kertjeit, berendezéseit oly módon alakítottuk, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja. A gyermekek számára hozzáférhető módon megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, lehetővé tegye mozgás- és játékigényük kielégítését. A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vettük körül. Programunkhoz szükséges eszköz- ellátottságunk megfelelő, a folyamatos eszközpótlást, bővítést részben költségvetésből, részben pályázatok útján oldjuk meg.

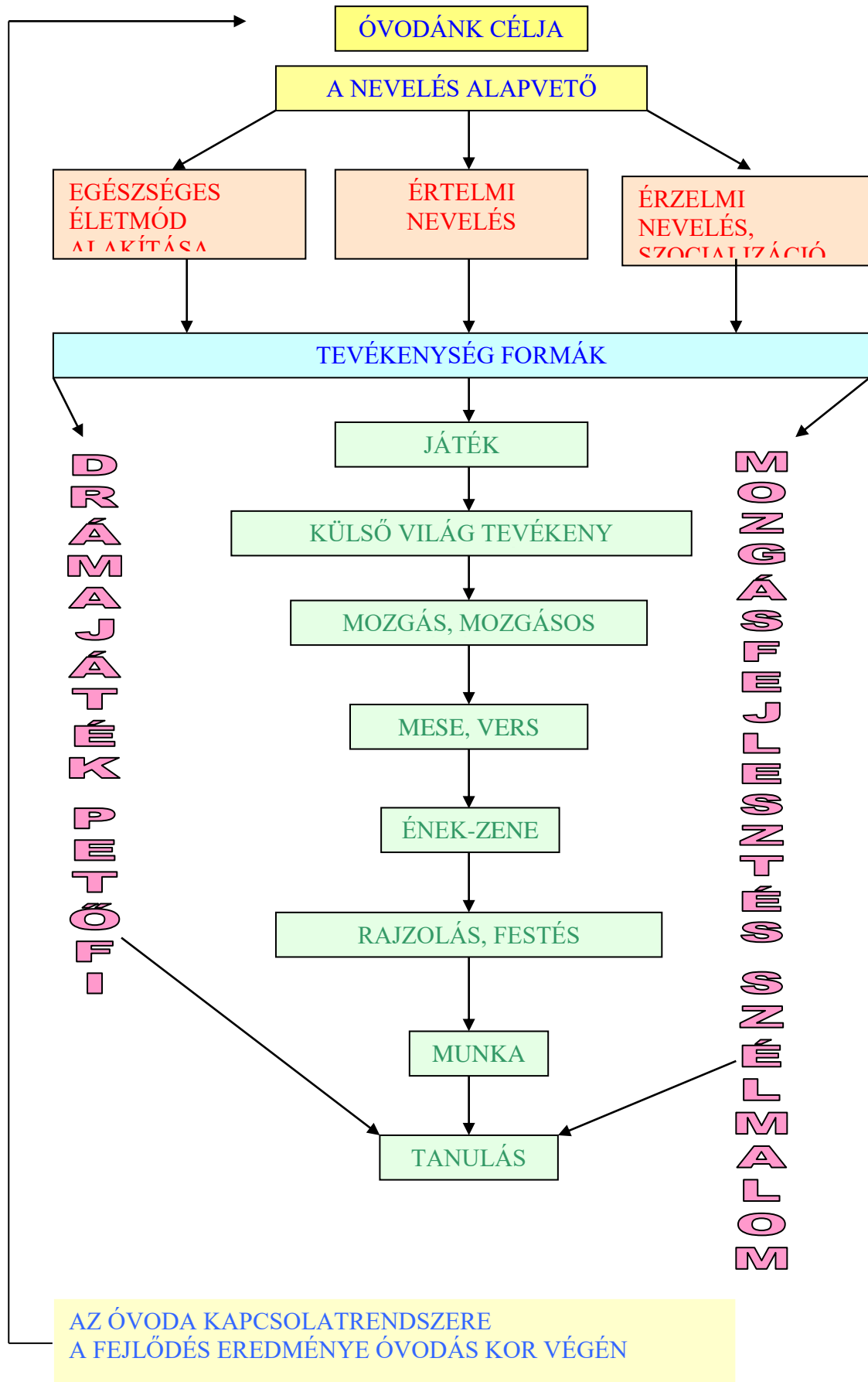
Az óvoda dolgozóinak munkakörnyezete a körülményeknek megfelelően biztosított.

Lehetőséghez mérten biztosítunk helyet a szülők fogadására. (Nyílt nap, fogadóóra, programok).

Részletes eszköz jegyzék az 1. számú mellékletben.

2.4. Nevelési rendszerábra

3. A PROGRAM CÉLFEJEZETE

3.1. Óvodai nevelésünk célja

A gyermekek személyiségének teljes kibontakoztatása, harmonikus fejlesztése, életkori sajátosságaik tiszteletben tartása, iskolai beilleszkedésének közvetett elősegítése egyéni fejlődési ütemük figyelembevételével. Egészséges, kiegyensúlyozott, derűs, tevékeny gyermekek nevelése, akik befogadják népi kultúránk alapjait.

Mozgás szeretetére építő életmód megalapozása (kiemelten a Szélmalom Óvodában), természetet szerető óvó magatartásforma (Petőfi Óvoda) kialakítása.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelése, a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődése az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segítségével.

A gyermek környezettudatos magatartásának megalapozását segítő pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezet kialakítása.

Az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének, a szabad játék elsődlegességének biztosítása.

3.2. Általános feladataink:

- Testi és lelki szükségletek kielégítése
  - o egészséges életmód alakítása
  - o érzelmi nevelés, szocializáció segítése
  - o értelmi fejlesztés
  - o sajátos nevelési igényű gyermekeinknek a kortársakkal történő együttnevelése.
  - o készségfejlesztés, gyermeki szükségletek kielégítése
  - o multikulturális, interkulturális nevelése alapuló integráció. A kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
  - o a gyermek természetes beszédének és kommunikációs kedvének fenntartása – beszélő környezettel, szókincsgyarapítás – szófaji gazdagság megalapozása, és kifejező készség fejlesztése.

4. NEVELÉSÜNK ALAPVETŐ KERETEI

4.1. Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

A gyermek testi, szellemi és szocializációs fejlődésének elősegítése. Az egészséges életvitel, helyes életritmus igényének kialakítása, speciális gondozó, prevenciós, korrekciós feladatok ellátása, melyet a családdal együtt kell megvalósítanunk.

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermekek integrált nevelésében is az együttnevelésre helyezzük a hangsúlyt.

A gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme.

Feladataink:

- Az egészséges környezet biztosítása

- Külső környezet
- Belső környezet
  - csoportszobák
  - öltözők
  - mosdók

- A gyermekek gondozása:

A gondozás kiemelt jelentősége, nevelés, kapcsolatépítés a gyermekekkel, önállóságuk fejlődésének segítése együttműködve a gondozás végző munkatársakkal.

- testápolás
- táplálkozás
- öltözködés
- betegségmegelőzés, egészségvédelem

- Testi képességek fejlesztése – mozgás – edzés.
- Pihenés, alvás. Feltételek biztosítása
  - o levegőcsere
  - o nyugalom
  - o érzelmi ráhangolás
- környezet védelme, óvása

Az együttnevelés megvalósulásában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.

Külső szakemberek szülővel, óvoda pedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós, korrekciós, testi-lelki nevelési feladatok ellátását végzik.

4.1.1. A fejlődés eredménye óvodáskor végére

- **Testápolás:** A szokásoknak megfelelően teljesen önállóak. Felszólítás nélkül használják a WC-papírt, tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülnak. Az eszközökre vigyáznak, helyükön tartják. Zsebkecskőket önállóan használják.
- **Étkezés:** Önállóan eldöntik mennyi ételt kívánnak fogyasztani. Kancsóból önállóan töltnek. A kanalat, villát és kést készségszinten használják. Asztalukat esztétikusan terítik meg, tisztán étkeznek. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- **Öltözködés:** Teljesen önállóan öltözködnek. Ruhájukat ki- és begombolják, cipőjüket fűzik, kötik. Zsákjukat önállóan kezelik, benne összehajtva tárolják ruhájukat. Közvetlen környezetükben, teremben és udvaron igyekeznek rendet tartani. Megjelenésükre, saját külsőjükre ügyelnek.

- **Betegségmegelőzés:** Az egészségmegőrzés szokásait ismerik, gyakorolják. (Higiéniiai szabályok, évszaknak megfelelő öltözék, saját törölköző, egyéb ápolási eszközök használata, ...)
- **Környezet védelme, óvása:** Van fogalmuk a környezetet károsító hatásokról. Érzik a jelentőségét a föld, víz, levegő fontosságának. Különbséget tudnak tenni a gondozott tiszta és elhanyagolt környezet között és alkalmasak a környezetük rendjének, tisztaságának megóvására. Képesek rácsodálkozni a természet szépségére, csodáira. Szívesen vállalkoznak kisállat gondozási növényápolási feladatokra.

4.2. AZ ÉRZELMI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ.

Célunk:

A gyermekeket érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott szereteteli légkör vegye körül, melyben erősödik önbizalmuk, közösségi tudatuk, magatartásuk.

Feladataink:

- A gyermekek bevezetése az óvodai életbe, derűs családi légkörben pozitív viszonyok megteremtése mellett.
- Óvónő – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek pozitív érzelmi attitűd kialakítása, a gyermek egyéni fejlesztése, közösségi tudat alapozása és fejlesztése példaértékű óvónői modell hatására.
- Közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése, melyek erősítik az összetartozás érzését.
- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával.
- Nyugalmat, biztonságot, helyes életritmust biztosító napirend összeállítása. A közösségi élet szokásainak, az együttélés szabályainak kialakítása. A gyermekek társas kapcsolatainak alakítása.
  - Egyre jobban kidomborodnak a sajátos jellemvonások, így különbözőségével együtt (vagy éppen ezért?) minden gyermeket elfogadunk olyannak, amilyen. A modellértékű helyes óvónői magatartással alakíthatjuk ki az egymás felé fordulást, elfogadást.
  - Az együttnevelés lehetőségének biztosítása integrálható gyermekek számára. Modellértékű, befogadó attitűd, különbözőségek elfogadásának természetessé tétele a gyermekek számára.

- Különbözőségek tisztelete, elfogadása, sajátosságainak megismerése, kezelése, egymáshoz való alkalmazkodással egyénhez igazított fejlesztéssel. (HHH)
- Dramatikus neveléssel segítjük a közösségben tevékenykedő gyermekek aktivitását. Fejlesztjük az önismeretet, alkotóképességet, önálló kreatív gondolkodást. (Petőfi óvodában.)

Gyermekek bevezetése az óvodai életbe (beszoktatás)

A gyermeket szeretetteljes légkör várja az óvodában. Érkezésére felkészítjük a csoportot. Óvodánk nyitott. Arra törekszünk, hogy a családok mindennapi életüket megismerjék. Az óvodai életbe való beilleszkedést segítjük azzal, hogy lehetőséget biztosítunk a fokozatos szülői beszoktatásra. A családok tájékoztatása az óvoda életéről, működéséről a helyi program szelleméről az első nyílt naptól folyamatosan történik.

Még óvodába lépés előtt találkozunk a gyermekkel. A tanév első napjaiban mindkét óvónő együtt dolgozik a csoportban, a személyekhez való kötődés megkönnyítése érdekében. A családi légkör megteremti az érzelmi biztonságot, olyan alaphangulatot ad, melyben a gyermek biztonsággal mozog, kiegyensúlyozottan fejlődik.

A beszoktatás, ismerkedés az óvodai élettel, szokásokkal kiscsoportosoknál egész éves folyamat. Hosszabb távollét, betegség, hiányzás esetén különös figyelemmel, szeretettel szoktatjuk vissza a gyermekeket az óvodába.

4.2.1. A fejlődés eredménye óvodáskor végén

- Kötődnek óvodájukhoz, társaikhoz és a felnőttekhez. Ezt sokféle módon tudják kifejezni.
- A csoport szokásait, szabályait elfogadják, belső igényükké válik a helyes viselkedés.
- Életük természetes része, hogy segítenek egymásnak és társaiknak. Érdeklődéssel fordulnak egymás felé.
- Köszönnek egymásnak és a felnőtteknek, a csoportba érkező vendéget szeretettel fogadják.
- Konfliktus helyzetben megpróbálnak egyezkedni egymással.
- Örömmel és aktívan vesznek részt a tevékenységekben, bíznak önmagukban. Szívesen dolgoznak egymásért is.
- Az elkezdett tevékenységet befejezik. Egymás és a felnőtt szavára figyelnek. Értik a metakommunikációs jeleket. A felmerülő probléma helyzeteket igyekeznek megoldani.
- Önmaguk tetteit, viselkedésüket értékelik.
- Szociálisan éretté válnak az iskolai életforma befogadására.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvoda pedagógus irányítja.

Javaslat az óvodai csoportok napirendjére:

6.30 – 10.40	Játék, folyamatos tízórai, Játékba integrált tevékenységek, fejlesztés, tanulás, Minden napi testnevelés, vagy mozgás, közösségi percek, testápolás, öltözködés.
10.40 – 12.00	Játék a szabadban <ul style="list-style-type: none"> ○ külső világ élményei, megfigyelés ○ mozgásos játékok ○ énekes játékok
12.00 – 13.00	Testápolás, ebéd, készülődés a pihenéshez.
13.00 – 14.50	Pihenés
14.50 – 15.30	Fokozatos ébresztés, testápolás, uzsonna.
15.30 – 17.00	Játék, játékba integrált fejlesztés

4.3. ÉRTELMI NEVELÉS

Célunk:

A gyermekek értelmi képességeinek tudatos alapozása és fejlesztése, ismereteinek gazdagítása, rendezése. Aktív cselekedtetéssel, az érzelmi hatások felerősítésével eljuttatni a gyermeket a szimbolikus gondolkodástól a szemléletes, tapasztalatokon nyugvó gondolkodásig, a fogalomalkotás elemi formájáig. A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építés.

Feladataink:

- A gyermek pszichikus funkcióinak fejlesztése egész napi tevékenységek során.
- A spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek bővítése, rendszerezése, és különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, különös figyelemmel a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra, továbbá az értelmi képességek (észlelés, érzékelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztésére.
- Optimális helyzet megteremtése, melynek eredménye, hogy az óvodáskor végére a gyerek magabiztosan, készség szinten tudják a tárgyakat, jelenségeket megfigyelni.
- Tevékenységek, cselekvések közben – szemléleti helyzet keretei között – gyakoroltatni a gondolkodási műveleteket egyéni fejlettségük szintjén.
- A különbözőségek tisztelete, elfogadása, sajátosságainak megismerése, kezelése, egymáshoz való alkalmazkodással, egyénhez igazított fejlesztéssel.
- Modell értékű befogadó attitűd közvetítése személyes példamutatással.
- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára meglévő tapasztalataira élményeire és ismeretire építve biztosítunk változatos tevékenységeket, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

ANYANYELVI NEVELÉS

Célunk:

A gyermek minden helyzetben és tevékenységi formában szívesen és helyesen beszéljen. Kommunikáljon az őt körülvevő gyermekekkel, felnőttekkel. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése, a nevelő tevékenység egészében.

Feladataink:

- Az óvónő és az óvoda minden dolgozója pozitív beszédmintával nyújtson modellt.
- Beszédészlelés, beszédértés szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs gyarapítás szófaji gazdagság megalapozása.
- A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség képesség fejlesztés megvalósítása.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyerekek támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- Folyamatos, összefüggő beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- Inger gazdag, oldott, derűs „beszélő környezet” megteremtése, mely fokozza az élmények elmondását, a szabad önkifejezés megvalósítását.
- Helyes kiejtés, szemléletes beszéd megalapozása.
- Kommunikáció iránti igény kialakítása, közlési vágy fokozása, verbális, nem verbális jelzések felismerésének használatának gyakorlása.
- Szülők tudatának formálása. Tudatosítjuk a szülői ház jelentőségét, meghatározó szerepét, a logopédussal való együttműködésben.
- Beszélő környezet, szabály közvetítés, a javítgatás elkerülésével a beszélő kedv ébrentartása.

Az óvónő további feladatai:

Építünk a családok anyanyelvi kultúrájára. Tudatosítjuk az otthoni mese, vers, beszélgetés jelentőségét, meghatározó szerepét. Tudatosan törekszünk saját és környezetünk beszéd kultúrájának formálására. Nyugodt, derűs légkört teremtünk, melyben lehetőséget biztosítunk a gyermek (és a szülő) közlési vágyának. Inger gazdag környezettel, változatos tevékenységekkel motiválunk aktív beszédre. Így sikerélményhez juttathatjuk a gyermeket, mely ösztönzően hat beszédfejlődésére. Figyelemmel kísérjük a gyermek beszéd értését, és beszédtechnikai szintjét. Szükség esetén logopédus segítségét kérjük. Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és korrekció területén.

4.3.1. Fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- Szívesen, örömmel kommunikáljon, közlési vágyát elégítse ki, érthetően, tisztán beszéljen.
- Szabadon, kreatívan fejezze ki önmagát.
- Helyesen használja a nyelvtani kifejezésmódokat, színes beszédfordulatokkal.
- Ismerje a használt szavak értelmét.
- Beszédét szemléletes, metakommunikáció kísérje.
- Társalgás közben nyugodtan hallgassa végig a felnőtt vagy társa mondanivalóját.
- Önmagáról és környezetéről elemi ismeretekkel rendelkezik, magabiztossá válik közvetlen szűkebb környezetében, az ehhez szükséges értelmi képességei kialakulnak.

5. TEVÉKENYSÉGFORMÁK AZ ÓVODÁBAN

5.1. Játék:

A játék az óvodáskorú gyermek szabadon választott tevékenysége. A gyermek személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja. Fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Célja:

Maga a játék, mely örömforrás a gyermek számára. Tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos formában. Feszültségét oldja, vágyait teljesíti, fantáziáját állandó mozgásban tartja. A kisgyermek a külvilágból származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitást fejlesztő és erősítő, és élményt adó tevékenységgé.

Feladataink:

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása:
  - nyugodt légkör,
  - összefüggő játékidő,
  - megfelelő hely,
  - játékeszközök,
  - élmények, tapasztalatok.

- Játéktartalmak minőségi biztosítása a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően:
  - gyakorló játék,
  - szimbolikus szerepjáték,
  - dramatizálás- bábozás- drámajáték,
  - konstruáló játék,

- barkácsolás,
  - szabály játék,
  - dramatikus játék,
  - bábozás.
- Játékirányítás lehetőségei: irányító tevékenységünket jó empátiás érzéssel, megfelelő tapintattal a helyzethez igazítjuk, segítjük a beilleszkedést.
  - Az óvodapedagógus tudatos jelenlétével biztosítjuk az indirekt irányítását szóbeli kapcsolat teremtés kialakulásának segítése, s fejlesztése.
  - A tradicionális nemi szerepektől való eltérés, az egyéni különbségek motivációk tisztelete.
  - A gyermeki önazonosság megélésnek segítése, tiszteletben tartása, és erősítése.
  - A pozitív erkölcsi értékrend, erkölcsi normarendszer megalapozása.

5.1.1. A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- Képesek több napon keresztül is elmélyülni ugyanabban a tevékenységben.
- Magabiztosak a szerepek eljátszásában.
- Alkotásaikat hosszabb időn keresztül megőrzik.
- Szívesen és megfelelő technikai tudással barkácsolnak.
- Kedves meséiket önállóan bábozzák, dramatizálják, mesélik.
- Képesek szóbeli kapcsolat teremtésre és kommunikációra.
- Játékokhoz tartozó szabályokat ismerik, képesek alkalmazkodni az elvárásokhoz.
- Viselkedési módjukban tükröződnek a megismert pozitív erkölcsi tulajdonságok, a kialakult szokások, szabályok.

5.2. Mozgás, mozgásos játék:

Célunk:

A gyermek természetes mozgásának, mozgáskultúrájának, testi képességeinek fejlesztése, egyéni fejlesztési szintjük tiszteletben tartása mellett.

Feladataink:

- Szélmalom Óvodában a helyi feltételekből adódóan kiemelt feladatként kezeljük a mozgás fejlesztését.
- A hét minden napján lehetőség biztosítása. Anyagában domináns:
  - o mozgásos játék
  - o lábtorna
  - o testtartást javító torna
- A gyermek mozgásigényének kielégítése, mozgáskedvének megőrzése, esetleges gátlások oldása, egyéni szükségleteik képességeik figyelembe vételével, változatos, differenciált lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgás során.
- A mozgásról szerzett tapasztalatok bővítése, élményeikre, ismereteikre építés, pozitív élmények megerősítése.
- A gyermek személyiségéhez igazított készségek, testi képességek fejlesztése (kondicionális és koordinációs).
- Mozgáson keresztül a gyermek értelmi képességeinek, személyiségének fejlesztése – Szélmalom Óvodában a mozgásfejlesztő funkció ad hangsúlyt, nehézségi szintek korcsoportonként változnak.
- Prevenció – hetente egyszer gyógytornász segíti munkánkat.
- A gyermekek által használt tárgyi eszközök hozzáférhető és biztonságos elhelyezése.

- A társakkal végzett együttmozgás során a társ észlelése, az alkalmazkodás, a kooperációs képesség fejlődésének segítése.
- A mozgás során a szókincs, elvont gondolkodás fejlődésének segítése, a mozgásformák megnevezésével. Világos konkrét megfogalmazással, kommunikációs jelzések felismerése, és használatának gyakorlása.

Kapcsolatok a drámajátékkal.

A dramatikus játékok hatására fejlődik, változik a gyermek testi képessége, térbeli biztonsága, időérzéke. Harmonikus lesz mozgása, szilárdul társas kapcsolata, erkölcsi magatartása, erősödik szabálytudata. Alkalmazható drámajátékok: utánzó, ritmus, érzékelő figyelem fejlesztő, kapcsolatteremtő, improvizatív játékok.

Mozgásfejlesztés területei:

- Kötött tevékenység: hetente egyszer, nagycsoportban kétszer.
- Mindennapi testnevelés: naponta legalább egyszer, lehetőleg szabadban.
- Mozgás játékból, szabadban: a testnevelés és a mindennapi torna nem elegendő a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, ezért lehetőséget adunk arra, hogy a nap folyamán szabadon mozoghassanak, kipróbálhassák a különböző mozgásformákat.
  - csoportszobában
  - udvaron

5.2.1. A fejlődés eredménye óvodáskor végére

- Szívesen mozognak, kitartóan vesznek részt mozgásos játékokban.
- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk koordináltabb, ügyesebb.
- Fejlődik térérzékük, tájékozódó képességük.
- Kommunikációs jelzések használatával megértik és követni tudják az irányításokat.
- Figyelmük, önfegyelmük megerősödik.
- A szereket, eszközöket biztosan használják.

5.3 .Külső világ megismerése:

Célunk:

A szűkebb és tágabb környezet felfedezése közben a természethez közel kerülő, azt megismerni akaró és szerető gyermek nevelése. A természeti, emberi és tárgyi világ értékeit védő pozitív érzelmi viszony alapozása. Annak elősegítése, hogy gyermekeink önálló vélemény alkotása, valamint döntési képességei a környezet alakításában fejlődjen.

Feladataink:

- A környezet megismertetése, megtapasztaltatása a gyermekek életkorának megfelelő szinten, hogy biztonsággal tájékozódjanak környezetükben. Pozitív élmények biztosítása helyi lehetőségek kihasználása.
- Környezetvédelmi szemlélet megalapozása, környezettudatos magatartás formálása. A környezet mennyiségi, formai összefüggéseinek felfedezése, fogalmak kialakítása a spontán helyzetek kihasználása matematikai tapasztalat szerzésre majd ezek alkalmazásának elősegítése, különböző tevékenységek közben.
- Népszokásink, néphagyományaink és tárgyi kultúránk értékeinek megismertetése, megszerettetése, lehetőség szerint tapasztalatszerzés útján. A szokások, és hagyományok felelevenítése a Petőfi Óvodában kiemelt feladatként jelenik meg a jeles napokhoz kapcsolódóan.
- Kapcsolat a drámajátékkal. (Petőfi Óvoda) A drámatechnikák alkalmazása a megismerő folyamatok elsajátításában lehetőség szerint problematikus helyzetek teremtésével.
- A családi kultúra megismerése, megszerettetése, tiszteletben tartása.
- Aktív és passzív szókincsének gyarapítása.

5.3.1.A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

Rendelkezzenek elemi ismeretekkel önmagukról és környezetükről:

- Tudják személyi adataikat (név, lakcím, születés helye, hónapja, napja, szülei testvéreik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét).
- Ismerjék saját testüket, testrészeik, érzékszerveik nevét, azok funkcióját.
- Tudják felsorolni az évszakokat, azok jellegzetességeit. Ezeket folyamatos és összefüggő tiszta beszédstílusban tudják elmondani.
- Biztonsággal ismerjék fel a színeket.
- Ismerjék és alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Környezetükben élő növények, állatok egy részét ismerjék fel, tudják gondozásuk, védelmük teendőit, vegyenek részt abban.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, melyek a természeti környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. tudjanak alkalmazkodni az adott helyzethez.
- Családi kultúrájukat, hagyományaikat fogadják el, tiszteljék.
- Ismerjenek népszokásokat, hagyományokat, érezzék jól magukat ezzel kapcsolatos tevékenységek során. Minden gyermek tudja, hogy ő a magyar néphez tartozik.
- Környezetükben lévő matematikai összefüggéseket ismerjenek fel. Matematikai fogalmaik alapszinten a számosság tekintetében is alakuljanak.
- Problémákat tudjanak megoldani környezetük megismerés, felfedezése közben.

5.4. Mese-vers-drámajáték:

Célunk:

Az irodalmi érdeklődés felkeltése, az önkifejezés megalapozása, az anyanyelvünk megismerésére, megbecsülésére törekvés és nyelvünk kifejezőerejének szépségének megláttatása. E tevékenység során is törekszünk a gyermekek erkölcsi fejlődésének megalapozására, folyamatos fejlesztésére. A gyermekek ezen keresztül is kapjanak képet az őket körülvevő világról az emberek egymás közötti érzelmi viszonyairól és megfelelő viselkedésformákról.

Feladataink:

- Azoknak az objektív, szubjektív feltételeknek biztosítása, melyek által a vers, mese bábjátékok, dramatizálás, szituációs játék, történetek, helyzetjátékok megvalósíthatók.
  - o nyugodt légkör
  - o hely, idő
  - o motiváció
  - o eszközök.

- A gyermekek érzelmi életének színesítése, gazdagítása, az esztétikailag igényes klasszikus és kortárs irodalmi anyaggal: anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére való nevelés.
- A komplexitás érvényesítése: anyanyelvi, érzelmi, szociális nevelés, énekzene, mozgás, ábrázolás, játék, környezetet megismerő tevékenységekben.
- Mesélés, verselés napi szinten való biztosítása.
- Minél több lehetőség biztosítása arra, hogy a gyermeki képzeletükből születendő meséket és verseket előadják.

- Mesék, versek feldolgozása különböző technikákkal. (Bábozás, dramatisálás, új mesék szerkesztése közösen, képolvasás, különböző eszközökről mese kitalálása.)
- Megfelelő anyag választás során figyelem a csoport összetételére, a multi és interkulturális nevelés megvalósítására.
- Kifejező előadásmód az óvónő részéről az irodalmi nyelv, stilisztikai eszközök kihasználása, a gyermeki beszéd – kommunikáció fejlesztése érdekében.
- A beszéd észlelés, megértés, reprodukció fejlesztése.
- Kapcsolat a drámajátékkal: A drámajáték elemeinek, módszereinek megvalósulása (kiemelten a Petőfi Óvodában) ezen keresztül a gyermekek képességeinek fejlesztése. (Szituációk eljátszása, utánpás – mimetizálás, fantázia játékok.) A gazdag meseélmény segítse az irodalmi nevelés megalapozását. Dramatikus játékaikban fokozatosan érvényesüljön aktivitásuk, kreativitásuk.

5.4.1. A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- Minden gyermek színesítse anyanyelvét az irodalmi kifejezések mindennapos használatával.
- Szívesen, örömmel hallgassák a meséket és verseket.
- Próbálják előadni, eljátszani az ismert meséket, alkalmazzák a mimikai és drámajáték elemeit.
- Ismerjenek meghatározott számú mondókát, verset, mesét.
- Képesek legyenek a megkezdett mesét vagy történetet saját fantáziájuk szerint folytatni, új meséket kitalálni közösen és egyénileg is.
- Napi szinten bábozzanak, könyveket nézegessenek, azokra vigyázzanak.
- Anyanyelvileg helyesen beszéljenek. (Helyes légzéstechnika, szókinccs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, jó beszéd tempó és ritmus, hangsúly, artikuláció.)

5.5. Ének-zene, énekes játék:

Célunk:

A gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei készségeik és képességeik fejlesztése, esztétikai fogékonyságuk alakítása, zenei anyanyelvük megalapozása, a közös játék okozta jó hangulat, öröm megéreztetése.

Feladataink:

- Óvodai életünk napi szerves részét képezze a közös mondókázás, a közös dalolás és örömteli játék.
- Fejlesztünk kell a gyermekek zenei készségét, képességét, (hallás, ritmus, ének, mozgás) zenei emlékezetét, mozgáskultúráját, ösztönözni a zenei kreativitást, önkifejezést.
- A szülőföldhöz való kötődés alapjaként énekes népszokásokat ismertetünk meg.
- A gyermek életkorának és képességeinek megfelelő mondóka és dalanyag összeállítása. Ölbéli játékokkal, népi gyermekdalokkal, énekes játékokkal zenei érdeklődésük felkeltése, zenei ízlésük formálása.
- A zenehallgatás, az óvoda napi életéhez, a gyermekek spontán megnyilvánulásához kapcsolható hangulatfokozás, dal- és zeneanyag igényes tervezése
- Kapcsolatok a drámajátékkal (Petőfi óvodában)
A dalok, énekes játékok, hagyományőrző népi szokások feldolgozását, rögzítését segítik a dramatikus módszerek. Érzelmileg közelebb hozza,
- önkifejezése hitelesebb lesz.
- Ének-zenei feladatainak eredményes megvalósításával elősegítjük a zenei anyanyelv kialakulását.
- Zenei élményekkel a gyermek beszédének és zenei hallásának fejlesztését segítjük.

- Választékos kifejezése, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása, az egyéni megszólalásra való bátorítás természetes játékhelyzetekben (felelgetős).
- Zenei kreativitás fejlesztése (rögtönzés, dallam, mozgás, ritmus) az önkifejezés lehetőségét nyújtja.

Zenei anyag kiválasztásának szempontjai:

- Kapcsolódjanak az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez.
- Könnyen elsajátítható legyen, tudjanak ráhangolódni a gyermekek.
- Hangkészlete feleljen meg a gyermeke életkorának, fejlettségének.
- Pozitív érzelmeket közvetítsen.
- Nemzeti értékeinket közvetítő igényes zenei anyagból merítsen. (Ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, igényes kortárs művészeti alkotások.)
- Zenehallgatási anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek nemzeti etnikai kisebbségi hovatartozását is.

5.5.1. A fejlődés eredménye óvodáskor végére

- Örömmel vesznek részt énekes játékokban.
- Önállóan is kezdeményezik, a napi életük szerves részét képezi.
- Ismerik a kapcsolódó népi játékformákat, mozgásanyagot (Petőfi Óvoda).
- Képességeikhez mérten tisztán énekelnek.
- Ismerik a zenei fogalom párok tartalmát (magas – mély, halk – hangos, gyors – lassú).
- Biztosan tudnak mondókákat dalokat, énekes játékokat. Ezeket egyénileg is elő tudják adni.
- A dalok egyenletes lüktetését és ritmusát biztosan érzékelik.
- Érdeklődéssel hallgatják az óvónő énekét, hangszeres játékát, élvezik a szép zenét.

- A dallam, a zene világában nyitottakká válnak, és zenei kreativitásuk során az önkifejezés tág lehetőségeit használják. (Mozgás rögtönzése zenére, ritmus variációk, kitalált dallam, szöveg, mozgás.....)
- Megismernek más népek, nemzetiségek dalait is.

5.6. Rajzolás – mintázás- kézimunka

Célunk:

A gyermekek vizuális észlelésének, emlékezetének, képzeletének, gondolkodásának megalapozása, fantázia világuk képi önkifejezésének fejlesztése.

Feladatunk:

- Megteremteni a feltételeket a gyermek képi, plasztikai, ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez.
- Az egyéni képességbeli eltérések elfogadása, differenciál fejlesztés
- A tevékenység iránti vágy felébresztése
- A belső képek gazdagítása, mese, vers, ének, énekes játék eszközeivel, a gyermeki ábrázolás ösztönzése alkotó légkör megteremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával
- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális megnyilatkozások, spontán beszéd fejlesztése (ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek, anyagok megnevezése, gyűjtőnevek, névutók, élmények megbeszélése, stb.....)
- Az ábrázolás tevékenység során megismertetjük a népművészet elemeit, alkotásait.
- Esztétikus, élmény gazdag környezet biztosítása, mely alkotásra ösztönzi.
- Ösztönző irányítással az önkifejezés segítése.
- Kapcsolat a drámajátékkal (Petőfi Óvoda): Díszletek, eszközök készítése, színhelyek berendezése. Közben jól használhatók az érzékelést, fantáziát, improvizációt, kreativitást fejlesztő drámajátékok.

A gyermek fejlődését elősegítő tartalmak:

- Megismerjük a különböző anyagok tulajdonságait, az eszközök használatát, technikák kivitelezését. Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás. Az egyes technikákhoz munkafogások, megoldások, az eszközök bemutatása, használatuk megnevezése, gyakorlásra való ösztönzés.
- A gyermekek szabadon választják a témákat érdeklődésüknek, élményeiknek megfelelően. A sokszínű élményekkel elősegítjük a szándékos képalakító tevékenység fejlődését, valamint a megfelelő technikák megválasztását.
- A képalakítás technikáját és eszközeit megtervezzük.
- Gyönyörködjenek egymás munkáiban, beszéljék meg azt
- Tetszés szerint vegyenek részt a plasztikai alakításokban. Megismerkednek az anyag átalakíthatóságával.
- Építés közben a tárgyak formájáról, alakzatokról szereznek tapasztalatot.
- Alkotás közben fejlődik a gyermek látása, észlelése, finommotorikája, szem-kéz koordinációja.
- Munkái során kiteljesedik az önkifejezés mód, és igény az alkotásra, esztétikai élmények befogadására.
- A gyermeki élmény és fantázia világ gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó, alakító önkifejezés fejlődésének segítése. Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.

5.6.1. Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Gyermeknek érzelmei munkáiban kivetítődnek. Belső készítésre alkotnak.
- Vizuális gondolkodás módjuk alakul, minőségben változik.
- Észreveszik, megcsodálják környezetükben a szépet.
- Munkáik gazdag színvilágot tükröznek.
- Alkotásaiknak örülnek, társaikkal együtt megbecsülik.
- A megismert eszközöket, anyagokat, technikákat biztonsággal választják, használják.

5.7.Munka

Célunk:

Önként szívesen vállaljanak munkát, feladatot, mely során olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesznek szert, amely hozzájárul képességeik fejlődéséhez. Ezeken keresztül fejlődjenek erkölcsi tulajdonságaik.

Feladataink:

- A gyermekeket meg kell ismertetni a munkafolyamat elemeivel, az eszközök helyes használatával, aktív tevékenységre ösztönzés.
- Fejlesztünk kell kitartásukat, felelősség érzetüket, önértékelésüket.
- Készségeik, képességeik fejlesztése során figyelembe kell venni a gyermek egyéni sajátosságát, fejlettségüket és az egyéni eltéréseket.
- A nemek társadalmi egyenlőségének elősegítése oly módon, hogy valamennyi munka jellegű tevékenységet lányok és fiúk egyaránt gyakorolják.
- Az erkölcsi tulajdonságok, szociális készségek és képességek, attitűdök, azaz kompetenciák (együtműködés, önállóság, segítőkészség, önkifejezés, közös értékek óvása, védelme, akarat, feladat, szabálytudat, figyelmesség....) fejlődéséhez szükséges értékrend megalapozása.
- A gyermeki munkához szükséges feltételeket biztosítani kell- nyugodt légkört, gyakorlási lehetőséget, játékosságot, megfelelő helyet, eszközöket, elegendő időt.
- A tevékenységhez kapcsolódó spontán beszéd szituációban különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre, utánzásra készítő, kérdés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok, okozati összefüggések, megnevezése, mondatba foglalása.
- Nagyon fontos a biztonsági feltételek megteremtése, baleset, sérülések elkerülése.

- Használjuk fel a drámajátékot a munkafolyamatok elemeinek és az eszközök használatának rögzítéséhez. (Petőfi Óvoda)
- A tevékenység során, az eredmények megláttatása, elismerése, megóvása, saját és mások munkájának megbecsülése.

Munka jellegű tevékenységek területei

- Önkiszolgálás (testápolás, étkezés, öltözködés).
- Közösségért végzett munka (naposság, alkalmi munkák, környezet rendjének megőrzése, növény- állat gondozása).

5.7.1. A fejlődéseredménye óvodáskor végére

- Az önkiszolgáló tevékenységet teljes önállósággal végzik.
- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növény és állatgondozásban.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak és az óvodát segítő iskolásoknak, felnőtteknek.
- Büszkék saját eredményeikre és értékelni tudják mások munkáját is.

5.8. Tanulás

Célunk:

A gyermekek készségének és képességeinek kialakítása, melyek révén érzelmileg motivált, cselekvő gondolkodási szintjéről a gyermek eljut a fogalmi gondolkodás szintjére. A tanulás – mint folyamat – a gyermek egész napi óvodai életében nyomon követhető, és a gyermek teljes személyiség fejlődését, kompetenciáinak fejlesztését célozza, nevelési attitűdjeit erősíti.

Feladataink:

- A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és a fejlődési sajátosságok figyelembe vételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával történik.
- A gyermekek ismereteinek tapasztalati megalapozása, sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálásával.
- Jártasságainak, készségeinek és képességeinek kialakítása és fejlesztése, szükségleteikhez és egyéni képességeikhez igazított tevékenységekben, cselekvésekben.
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak és ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő képességei – valóság-hű észlelés, figyelem összpontosító képesség, problémamegoldó gondolkodás, valósághoz közelítő képzeleti működés.
- Annak elősegítése, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjen, a felfedezés lehetőségeinek biztosításával, cselekvő, aktív, közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató, kreativitást erősítő megtapasztalással.

- A játékoság mint alapelv, a tanulás egész folyamatában érvényesüljön, mely során a természetes beszéd, nyelvi kommunikáció gazdag tárháza megjelenik, fejlesztve a gyermek önkifejező nyelvi készségét, gazdagítva szókincsét, beszédkulturáját.
- Közösségi magatartási, viselkedési szokások kialakítása, cselekvésée tanulás során.
- Differenciált értékeléssel az önértékelés fejlesztése.
- A gyermek kompetenciájának fejlesztése, attitűdök erősítése, és képességek fejlesztése a tevékenységrendszerben, megfelelő segítségadás biztosítása mellett.

Az óvodai tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen tapasztalás, megfigyelés lehetőségének biztosítása.

A tanulást a gyermek spontánfolyamatként éli meg, az óvónő számára viszont tudatos, célszerűen szervezett tevékenység, mely során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire, biztosítva a felfedezés lehetőségeit, erősíti a gyermek kreativitását, és személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását, amely lehetőséget ad, a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

6. PEDAGÓGIAI MUNKA TERVEZÉSÉNEK ALAPELVEI:

- A gyermek egyéni tapasztalataira építve, figyelembe véve különbözőségüket, az individuum teljes fejlesztését célozzuk meg. A gyermek érdeklődésére, meglévő ismereteire kell alapoznunk, építenünk.
- A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek számára biztosítjuk tehetségük kibontakozását, egyéni fejlesztéssel, differenciált egyéni bánásmód alkalmazásával.
- A külső világ tevékeny megismerésében az óvónőnek össze kell gyűjteni azokat a lehetőségeket, melyek a valóság felfedezését, megtapasztalását, az emberi és tárgyi kultúra értékeinek ápolását jelentik. (Kiemelten Petőfi Óvoda).
- A mozgás jelen van valamennyi nevelési területünkön, tevékenységeinkben. A mozgás során a gyermek tapasztalatokat szerez, fejlődik mozgáskoordinációja, pontosabbak, finomabbak lesznek mozdulatai. (Kiemelten Szélmalom Óvoda)
- Fentiekből adódóan a tervezés rugalmasan az adott helyzethez igazodjon. Mindez feltételezi a folyamatos dokumentálást, ami az óvónőtől stabil tudást, mindennapos, tudatos felkészülést igényel.

Csoportok nevelési terve:

- szokás- szabályrendszer éves terve,
- tevékenységek tervezése (éves anyag),
- gyermekek fejlődését nyomon követő lapok: megfigyelések, egyéni fejlesztő munka tervezése.

Nevelőmunkánk tervezésének dokumentumai:

- Helyi Nevelési Program
- Óvoda Munkaterve
- Csoportnaplók

JAVASLAT
FOGLALKOZÁSOK ÉS MAXIMÁLIS IDŐTARTAMUK
KIALAKÍTÁSÁRA

HETENKÉNT

	<i>kiscsoport</i>	<i>középső csoport</i>	<i>nagycsoport</i>
KÖTETLEN	KÜLSŐ VILÁG MEGISMERÉSE MESE-VERS ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉK RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA	MESE-VERS RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA	MESE-VERS RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA
KÖTÖTT	MOZGÁS, MOZGÁSOS JÁTÉK (MINDENNAPOS TESTNEVELÉS)	MOZGÁS, MOZGÁSOS JÁTÉK (MINDENNAPOS TESTNEVELÉS)	MOZGÁS, MOZGÁSOS JÁTÉK (MINDENNAPOS TESTNEVELÉS)
KÖTETLEN VAGY KÖTÖTT		KÜLSŐ VILÁG MEGISMERÉSE (BENNE KÖRNYEZETÜNK MENNYISÉGI ÉS FORMAI ÖSSZEFÜGGÉSEI) ÉNEK ZENE, ÉNEKES JÁTÉK	KÜLSŐ VILÁG MEGISMERÉSE (BENNE KÖRNYEZETÜNK MENNYISÉGI ÉS FORMAI ÖSSZEFÜGGÉSEI) ÉNEK ZENE, ÉNEKES JÁTÉK
FOGLALKOZÁSI IDŐTARTAM	7-15 PERC	15-25 PERC	25-35 PERC
FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSE A NEVELÉSI ÉV FOLYAMÁN	NOVEMBER 01- MÁJUS 31	OKTÓBER 1-MÁJUS 31	SZEPTEMBER 15- MÁJUS 31
FOGLALKOZTATÁS FORMÁI	EGYÉNI (FEJLESZTÉSNEK MEGFELELŐEN) MIKROCSONPORTOS FRONTÁLIS (ÓVÓNŐI MEGÍTÉLÉS ALAPJÁN MÁS IS)		

7. HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEK ÓVODÁINKBAN :

A hagyomány ápolásának keretét, feladatait az évszakok adják.

ősz.

- Szüreti bál – szőlő préselés
- Mihály-napi vásár (Petőfi Óvoda)

tél.

- Mikulás napja
- Karácsony
- Luca napi barkácsolás
- Farsang

tavas.

- Kiszézés (Szélmalom Óvoda)
- Gergely járás (Petőfi Óvoda)
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja - évzáró
- OVI-BULI – kerti parti (Petőfi Óvoda)
- Gyermeknap (Szélmalom Óvoda)

Egyéb ünnepek:

- születésnapok, névnapok

Nevelőtestületünk, illetve a csoportos óvónők nevelési év elején döntenek arról, milyen egyéb jeles napokat kívánnak megünnepelni és milyen formában.

Óvónők feladata:

- érzelmi ráhangolás
- előkészítés szervezése
- változatos lehetőségek biztosítása.

8. ÓVODAI ÉLET EGYÉB FELADATAI

Gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Gyermekvédelmi munkát meghatározó alapelvek:

- a.) Az emberi személyiség teljes kibontakoztatása, az emberi és alapvető szabadság jogok tiszteletben tartása.
- b.) A gyermek, mint fejlődő személyiség különleges védelme.
- c.) A család elsődleges joga és kötelessége a gyermek egészséges fejlődésének biztosítása. Az óvoda csak kiegészítő szerepet tölt be, a családdal együttműködve. Segítő támogató attitűd biztosítása.
- d.) Nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekekre kiemelt figyelem fordítása.

Az óvodai gyermekvédelem célja:

A gyermek megismerése után feltárni mindazokat a tényeket, okokat, melyek fejlődését hátráltatják. A fejlődést elősegítő tényezők megkeresése. Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátása a megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel és óvodapedagógussal együttműködve.

Feladataink:

A részletes feladatokat az óvoda gyermekvédelmi munkaterve tartalmazza.

- Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai élet biztosítása.
- Minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést. Az esély egyenlőtlenségek csökkentése mellett, igen fontos a befogadó környezet

kialakítása annak érdekében, hogy bármilyen környezetből jött gyermekünk egyéni szükségletét fel tudjuk mérni és orvosolni azt.

- A gyermek, ép vagy sérült családok megismerése, a hátrányos helyzetű (HH, HHH, és SNI-s) gyermekek kiszűrése, fejlesztésük megszervezése, megfelelő szakember közreműködésével.
- Környezeti tényezők ismeretében a gyermek védelme, a családi összetartozás és nevelés egységének erősítése, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése.
- A gyermek nevelése során a differenciált egyéni bánásmód érvényesítése, „megerősítés” mint nevelési módszer alkalmazása. (Tehetséggondozás, felzárkóztatás).
- Különböző tevékenységek (Szülők Fóruma, szülői értekezlet, fogadó óra,) alkalmával, neveléssel összefüggő kérdésekre történő válaszkérés.
- A szülő rendszeres tájékoztatása gyermekét érintő kérdésekről, fejlődésének folyamatáról, illetve azokról az intézkedésekről, melyeket a gyermek érdekében szükségesnek ítélnék meg. (Szükség esetén családlátogatás a gyermekvédelmi felelőssel.

A célirányos gyermekvédelmi tevékenységet épületenként egy-egy felelős irányítja. Önképzésük során szerzett ismereteiket átadják a nevelőtestületnek.

Kapcsolatok más szervekkel, szervezetekkel:

- Gyermekjóléti Szolgálat
- Gyermekotthon
- Gyámhatóság
- Gyámhivatal
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat
- SOFI
- Óvodaorvos, védőnő, egyéb egészségügyi intézmények

- Családsegítő Szolgálat
- Rendőrség, Ügyészség
- Szociális intézmények

Pedagógia szakszolgáltatások:

- **Beszédhibás gyermek** egyéni fejlesztését **logopédus** segíti. Elsősorban nagycsoportos korosztály számára szerveződnek a foglalkozások.
- A test deformitásának ellensúlyozására a rászoruló gyermekekkel **gyógytornász** foglalkozik.
- **Fejlesztő pedagógus - pszichológus** segíti munkánkat.
- **Integrált gyermekeinkhez:** sérülésspecifikumnak megfelelő gyógypedagógussal team munkában látjuk el a feladatokat.

Térítésmentes szolgáltatások:

- autóbuzsos kirándulás

9. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

9.1. Család – óvoda kapcsolata

Szülői ház szerepe, helye nevelési programunkban:

Fontos a két nevelési szintér együttműködésében a már megszerzett értékek megőrzése, annak tartalmi – formai gyarapítása. Kapcsolatuk visszahat egymásra, ezért minőségében fejlődik. Ennek fontos kritériuma, hogy a szülőket részletesen ismertetjük az óvodai normarendszerrel, annak fontosságával, hogy azt valamennyien elfogadják és betartsák. Természetes, hogy mi is elfogadjuk a családok által képviselt gondolkodásmódokat a multikulturális, interkulturális nevelést ápoljuk befogadó nevelésünk által. Az erkölcsi tulajdonságok, szociális készségek és képességek, attitűdök azaz kompetenciák fejlődéséhez, a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszer interakciós kultúra biztosítása az értékrend megalapozása érdekében.

A prevenciós és korrekciós test-lelki feladatokat szolgáló ismeretek átadása érdekében szoros kapcsolattartás kialakítására törekszünk.

A nyitott nevelőtársi kapcsolatban az alábbi elvek kölcsönös érvényesítése szükséges:

- Az óvoda életrendje, házi – napirendje sugallja a nyitottságot.
- Ószinte érdeklődés, jó szándékú segítőkészséget sugárzó egymásra figyelés. Bizalom és tisztelet egymás munkája iránt.
- Az otthonról hozott szokásokra, hagyományokra, tapasztalatokra, élményekre, ismeretekre a továbbiakban is építsenek az óvónők. Az eredményes nevelés érdekében a követelményeket, módszereket egyeztessék.
- A gyermek programjának megfelelően, a csoport életében való tevékeny részvétel lehetőségének biztosítása a szülő számára.

- Folyamatos kommunikáció és informálás, a szülő segítése gyermeke viselkedésének értelmezésében.

9.2. Óvoda és iskola kapcsolata:

- együttműködés az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.
- Visszacsatolás a partneri igény - elégedettség mérés eredményeiről

Feladataink:

- Szabad játék hangsúlyának kiemelése
- Családok sajátosságainak, szokásainak figyelembe vétele a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásai. A HHH gyermekek speciális fejlesztése.
- Tudatosuljon a nevelői közösségben, hogy felelősségünk nagy az általunk felvállalt pedagógiai értékek közvetítésében a gyermek – szülő felé / oda-vissza.
- Szemlélet formálás a családon belüli arányos munkamegosztás működtetése érdekében.
- Nemi szerepek határainak tágítása a nembeli különbözőségekből fakadó sajátos értékek megőrzése mellett.
- Iskolai beilleszkedés közvetett segítése – az iskolára való előkészítés az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató nevelési folyamat eredménye, az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést.
- Környezettudatos magatartás megalapozása – indirekt hatások mellett tudatos szemléletformálás, a szülők bevonása az óvodában a gyermekekkel együtt megvalósuló tevékenységekbe, kezdeményezésekbe.
- Szülőföld – szűkebb és tágabb környezet megismerése, tisztelete.

- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében feladat az önállóság megőrzése, ápolása, erősítése interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetősége az emberi jogok és alapvető szabadságok védelme.
- Igény szerint együttműködésünk tartalmi – formai gyarapítása, továbbfejlesztésének lehetőségei:
  - egyéni beszélgetések
  - családlátogatás
  - nyílt napok
  - fogadó óra
  - szülői értekezletek
  - szülők fóruma
  - közös programok
  - nyitott ünnepek
  - Sz.M.K. értekezletek

Kapcsolat más nevelési szintekkel:

Testvériskolákkal a továbbiakban is élő, jó kapcsolat fenntartására törekszünk: Bókay u. Általános Iskola, és Gulner u. Általános Iskola.

Kapcsolat tartalma: kölcsönös hospitálás, látogatás, rendezvényeken részvétel, első tanító néni bemutatja iskoláját szülői értekezleten.

Rózsa Művelődési Ház, Kondor Béla Művelődési Ház

gyermekrendezvényeire a jövőben is igényt tartunk.

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat kerületi rendezésű továbbképzéseit folyamatosan látogatjuk . Kihelyezett tagozatok szervezésére igényt tartunk.

A kerület központi könyvtárát folyamatosan látogatjuk. Színvonalas gyermekrendezvényei élményekben gazdagok.

A Park Uszodával évek óta tartalmas az együttműködés.

FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

- Óvodai nevelés országos alapprogramja Magyar Közlöny
- Nemzeti köznevelésről 2011. évi CXC. törvényés a nevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet
Gyermekek védelméről szóló 1997. évi törvény és módosításai
- Óvodai nevelés programja OPI 1989.
- Nagy Jenőné: Óvodai program készítés, de hogyan? OKI 1996.
- Mérei F. - V.Binet: Gyermeklélektan Gondolat 1975.
- Porkolábné dr. Balogh Katalin: Komplex prevenciós óvodai program (kudarccal az iskolában) Volán Humán Okt.Sz.
- Fodorné Földi Rita: Testnevelési játékok szerepe a koordinációs képességek és pszichikus alap-funkciók fejlesztésében
- Dr. Tótszóllósné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában Óvodai Nevelés 1993.
- Gabnai Katalin: Drámapedagógia
- Acsai Gézőné: Környezeti nevelés az óvodában OKKER 1997.

- Tarjáni Gábor: Mindennapi hagyomány
Mezőgazdasági Kiadó
- Dr. Buchera-Faust-Zadavec: Néphagyományőrzés
az óvodában
Hani Alapítvány 1991.
- Napról napra – a mi kalendáriumunk
Debrecen, Pedellus
- Forrai Katalin: Ének az óvodában
Edito Musica 1974.
- Falvay Károly: Ritmus, mozgás, énekes játék
OPI 1990.
- Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével Isk.fejl. Alapítvány
- Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár
Alex-typo 1992.
- Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok
óvodáskorban
OKKER Okt. Iroda

TARTALOMJEGYZÉK

1. NEVELÉSI ALAPELVEK, ÓVODAKÉP, GYERMEKKÉP

2. ÓVODÁNK JELLEMZŐI

- 2.1. Környezeti jellemzők
- 2.2. Szervezeti felépítés, működés
- 2.3. Személyi, tárgyi feltételek
- 2.4. Nevelési rendszerábra

3. A PROGRAM CÉLFEJEZETE

- 3.1. Óvodai nevelésünk célja
- 3.2. Általános feladataink

4. NEVELÉSÜNK ALAPVETŐ KERETEI

- 4.1. Az egészséges életmód alakítása***
  - 4.1.1 Fejlődés eredménye óvodáskor végén
- 4.2. Érzelmi nevelés, szocializáció***
  - 4.2.1 Fejlődés eredménye óvodáskor végén
- 4.3. Értelmi nevelés, anyanyelvi nevelés***
  - 4.3.1 Fejlődés eredménye óvodáskor végén

5. ÓVODÁNK TEVÉKENYSÉG FORMÁI

- 5.1. Játék***
  - 5.1.1. Fejlődés eredménye óvodáskor végén

5.2. Mozgás – mozgásos játék

(kiemelt tevékenység a Szélmalom Óvodában)

5.2.1. Fejlődés eredménye óvodáskor végén

5.3 Külső világ tevékeny megismerése

(kiemelt tevékenység a Petőfi Óvodában)

5.3.1. Fejlődés eredménye óvodáskor végén

5.4. Mese – vers - drámajáték

5.4.1. Fejlődés eredménye óvodáskor végén

5.5 Ének, zene, énekes játék

5.5.1 Fejlődés eredménye óvodáskor végén

5.6. Rajzolás, mintázás, kézimunka

5.6.1 Fejlődés eredménye óvodáskor végén

5.7. Munka

5.7.1 Fejlődés eredménye óvodáskor végén

5.8. Tanulás

6. PEDAGÓGIAI MUNKA TERVEZÉSÉNEK ALAPELVEI

7. HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEK ÓVODÁINKBAN

Szélmalom Óvodában

Petőfi Óvodában

8. ÓVODAI ÉLET EGYÉB FELADATAI

Gyermekvédelem

Pedagógiai szakszolgáltatások

9. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

9.1. Család óvoda kapcsolata

9.2. Óvoda iskola kapcsolata

9.3. Kapcsolat más nevelési szintekkel

10.FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

11. TARTALOMJEGYZÉK

12.LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Legitimációs Záradék

Készítette: *Takácsné Boda Erzsébet* óvodavezető

Budapest, 2010. május 25.

.....
óvodavezető

Ph.

Az óvoda Helyi Nevelési Programjának módosításával foglaltakkal kapcsolatosan jogszabályban meghatározott **egyetértési jogával élt:**

Az óvoda Szülői Szervezete

Budapest, 2010. május 25.

.....
Szülői Szervezet vezetője

Az óvoda nevelőtestülete a Helyi Nevelési Program módosítását **2010. év május hó 25. napján** tartott határozatképes ülésén **100 %** -os igenlő szavazattal **elfogadta**. Az elfogadás tényét a nevelőtestület képviselői az alábbiakban **hitelesítő aláírásukkal tanúsítják**.

.....
nevelőtestület képviselője

.....
nevelőtestület képviselője

Budapest, 2010. május 25.

.....
Óvodavezető

Ph

Az óvoda Helyi Nevelési Programjának módosítását a fenntartó képviselőjében .....számú határozatával átruházott hatáskörben **jóváhagyta** Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzatának Polgármestere.

Dátum:

.....

A fenntartó képviselőjében
polgármester

Ph